

Miljø- og Fødevarerudvalget
Formand Pia Adelsteen

Sorø d. 14. december 2018

Anmodning om foretræde vedr. spildevandsrensning og målopfyldelse i vandløb

Landboforeningen Gefion skal hermed anmode Miljø- og Fødevarerudvalget om foretræde vedrørende undervurdering af påvirkning fra spildevand i forhold til Vandområdernes krav om målopfyldelse i vandløb.

Baggrund

Det fremgår af vandområdeplanens kapitel 4, at en lang række vandløb ikke lever op til miljømålene, og i kapitel 2 er der redegjort for de påvirkninger, som i større eller mindre grad er årsag hertil. Ud af disse påvirkninger vurderes det, at de væsentligste årsager til, at vandløb ikke har en god miljømæssig tilstand, er dårlige fysiske forhold og spildevandpåvirkning. Vandområdeplanernes indsatser er derfor rettet mod at forbedre de fysiske forhold og nedbringe spildevandsbelastningen.

Udledning af spildevand til vandområder sker primært fra fælles renseanlæg, regnbetingede udløb samt fra ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse. Spildevandet tilfører primært vandområderne organisk stof, kvælstof og fosfor.

Ud af de i alt ca. 19.000 km vandløb, som er omfattet af vandområdeplanerne, vurderer Miljøstyrelsen, at der på landsplan er ca. 5.900 km vandløb, der ikke opfylder miljømålsætningen på grund af spildevandsudledninger. Det skyldes primært spildevandets indhold af organisk stof, der påvirker vandløbenes smådyr og i nogle tilfælde fisk negativt. Videnskabelige undersøgelser understøtter dette argument¹. Både smådyr og fisk indgår som et kvalitetselement i bedømmelsen af vandløbenes økologiske tilstand.

Iltforbrugende stoffer i vandløb måles ikke i tilstrækkeligt omfang i Danmark. Den kendsgerning at der mange steder fortsat er udledning af spildevand fra spredt bebyggelse og overløb fra rensningsanlæg betyder, at samfundet risikerer at iværksætte forkerte tiltag, fordi det er vandkvaliteten, der skal forbedres, før man gennemfører andre tiltag.

Konkret undersøgelse viser spildevandsbelastningen af vandløb

Landboforeningen Gefion har i sommeren 2018 gennemført en lille undersøgelse af den daglige belastning af spildevand af Tude å. Som følge af sommerens tørke var alle drænledninger fra marker løbet tør, det vil sige, at det spildevand (organisk stof) der var i vandløbet alene kom fra rensningsanlæg og ukloakerede huse.

¹ Friberg et al.: *Stream macroinvertebrate occurrence along gradients in organic pollution and eutrophication*, *Freshwater Biology* (2010) 55, 1405–141.

En af de væsentligste konklusioner på undersøgelsen er, at spildevandet fra rensningsanlægget i Slagelse øgede koncentrationen af organisk stof i Tude Å med 150%. Koncentrationen af organisk stof var så høj, at den kan hindre målopfyldelsen for faunaindekset for en meget lang målsat vandløbsstrækning.

Gefions undersøgelse viser, at trods normal spildevandsrensning fra anlægget i Slagelse er mængden af organisk stof stadig for høj til at kunne opnå målopfyldelse i to målsatte vandløb. Undersøgelsen viste også, at et målsat vandløb er stærkt belastet af organisk stof fra et ukloakeret sommerhusområde.

Det skal i den forbindelse tages i betragtning, at vandløbene belastet yderligere under kraftig regn, hvor fælleskloakerede systemer ikke har kapacitet til at aflede alt overfladevand og spildevand til renseanlæg, hvilket kan medføre, at urensset spildevand og regnvand udledes til vandløbene i såkaldte overløb/regnbetingede udløb.

Manglende viden om omfanget af spildevandsbelastning

Landboforeningen Gefion har via indberetninger fra PULS (den nationale database Punktkilde Udlednings System) erfaret, at nogle kommuner slet ikke eller i meget begrænset omfang indberetter regnvandsbetingende overløb. Vi har ligeledes konstateret, at store sommerhusområder ikke er kloakerede, og der er ikke noget overblik over, hvad der udledes fra sommerhusområderne.

Vi finder det problematisk, at den tilgængelige viden om spildevandsbelastningen er så mangelfuld når vi ved, hvor stor betydning vandkvaliteten har for målopfyldelsen.

Konklusioner og løsninger

Vandkvaliteten er den mest betydende faktor for målopfyldelse, og der bør kun iværksættes fysiske indsatser i vandløb, hvor der er dokumentation for, at vandkvaliteten er i orden. Ellers risikerer man at iværksætte indsatser, der ikke har effekt. Landboforeningen Gefion påpeger:

- At vi laver tiltag i vandløbene i blinde, fordi vi ikke kender vandkvaliteten.
- At statens NOVANA overvågningsprogram også skal omfatte organisk materiale.
- At manglende kommunale indberetninger til PULS-databasen medfører en stor usikkerhed vedrørende kvaliteten af de eksisterende tilstandsbedømmelser i vandområdeplanerne
- At det får en konsekvens, når spildevandsforsyningsselskaber gentagne gange ikke overholder deres udledningstilladelser – hvilket ikke er tilfældet i dag.

Landboforeningen Gefion håber at få lejlighed til at uddybe ovenstående ved et foretræde for udvalget.

Med venlig hilsen

Poul Henrik Prah
Næstformand i Landboforeningen Gefion
politik@gefion.dk